

K SME Analysis

พิกัสตลาตสหรัฐฯ-ยุโรป ช่วยส่งออกกระฉูด

ตลาดส่งออกศักยภาพดั้งเดิมส่งสัญญาณบวหนความต้องการสินค้า จากไทยในปี 2561

.....

ประเด็นสำคัญ

- สหรัฐฯ เป็นตลาดที่ให้ภาพที่สดใสอย่างมากเมื่อเทียบกับตลาดส่งออกอื่นของไทย ด้วยแรงกดดันด้านภาพลักษณ์สินค้าไทยที่ดีขึ้นจากการที่สหรัฐฯ ขยับสถานะไทยดีขึ้นในหลายด้าน ทั้งนี้แม้ว่าสิทธิ GSP ของไทยจะอยู่ระหว่างรอเวลาต่ออายุ ก็ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อโอกาสส่งออกของไทยอย่างมีนัยสำคัญมากนัก แต่ก็ยังต้องจับตามาตรการทางเศรษฐกิจและการค้าอื่นๆ ที่ทางการสหรัฐฯ อาจผลักดันให้ออกมาก่อนช่วงการเลือกตั้งกลางเทอม

- สหภาพยุโรปก็เป็นอีกตลาดที่มีภาพบวกต่อเนื่องจากปีก่อน จากการที่สินค้าประมงไทย น่าจะสามารถปลดใบเหลือง IUU Fishing ได้สำเร็จในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ รวมทั้งการที่ EU ประกาศสานสัมพันธ์ทางการเมืองกับไทยใหม่อีกครั้งและพร้อมปูทางไปสู่การเจรจา FTA กับไทยต่อไป อย่างไรก็ตามก็ต้องจับตาดูการเลือกตั้งทั่วไปของอิตาลีในเดือนมีนาคม และความคืบหน้าของการเจรจา BREXIT ที่อาจส่งผลให้ค่าเงินยูโรและค่าเงินปอนด์ผันผวน

- ทั้งนี้ตลาดสหรัฐฯ และยุโรปมีสัดส่วนถึงร้อยละ 21.6 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย ซึ่งการที่เศรษฐกิจกลับมาฟื้นตัวอย่างค่อนข้างแข็งแกร่งในจังหวะเดียวกันนี้ จะมีส่วนช่วยขับเคลื่อนการส่งออกของไทยในภาพรวมปี 2561 เติบโตร้อยละ 4.5 โดยมาจากแรงส่งของตลาดสหรัฐฯ และยุโรปที่ขยายตัวร้อยละ 5.3 และร้อยละ 5.5 ตามลำดับ จึงเป็นโอกาสสำคัญให้แก่ผู้ประกอบการ SME ไทยสามารถเร่งทำตลาดได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มเทคโนโลยี ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ยาง อัญมณีและเครื่องประดับ และอาหาร เป็นต้น

มาตรการสหรัฐฯ ก่อนเลือกตั้งกลางเทอม

- ✔ ปรับไทยเป็นประเทศที่ต้องจับตามอง
- ✔ ความล่าช้าในการต่ออายุ GSP
- ✔ การกีดกันทางการค้า

ปี 2561 น่าจะเป็นปีที่ดีของธุรกิจที่พึ่งพาการส่งออกไปยังตลาดสหรัฐฯ ที่มีภาพเติบโตต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา และแรงหนุนจากมาตรการลดภาษีเงินได้และภาษีธุรกิจของสหรัฐฯ มีส่วนสนับสนุนกำลังซื้อของครัวเรือนสหรัฐฯ ให้มีความต้องการสินค้าไทยในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีสัดส่วนราวร้อยละ 40 ของการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ เติบโตได้อีก ประกอบกับวิกฤตอากาศหนาวเย็นรุนแรงทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรและอาหารน่าจะเป็นที่ต้องการในระยะข้างหน้า นอกจากนี้ มุมมองที่ดีขึ้นต่อสินค้าไทยในประเด็นด้านทรัพย์สินทางปัญญายังสะท้อนภาพบวกของสินค้าไทยในสหรัฐฯ แม้ว่าสินค้าไทยจะอยู่ในช่วงรอยต่อของการพิจารณาสิทธิ GSP แต่ก็ไม่น่าจะมีผลต่อการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ มากนัก โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

- **สหรัฐฯ ปรับมุมมองที่มีต่อไทยดีขึ้นมาเป็นประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL)** จากที่ไทยติดอยู่ในบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ (Priority Watch List: PWL) ตั้งแต่ปี 2550-2560 และก่อนหน้านี้ไทยก็ติดอยู่ใน WL มาตั้งแต่ปี 2538 ซึ่งมาตรการนี้เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้กฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตราพิเศษ 301 (Special 301)

การปรับให้ไทยมาอยู่ WL จาก PWL ไม่ได้มีมาตรการที่ส่งผลต่อการค้าไทยอย่างชัดเจน แต่ส่งผลต่อภาพลักษณ์สินค้าไทยเท่านั้น ขณะที่ในอีกด้านหนึ่งนักลงทุนต่างชาติก็มีทัศนคติที่ดีต่อการลงทุนในไทยมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแนวทางประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นกลุ่มเทคโนโลยีที่ใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการขับเคลื่อนธุรกิจสามารถมั่นใจว่าจะได้รับการคุ้มครองและไม่ถูกลอกเลียนแบบสินค้า อาทิ ดิจิทัล อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์

อย่างไรก็ดี การที่สหรัฐฯ มีมุมมองที่ดีขึ้นต่อไทยก็ยังไม่สามารถนิ่งนอนใจได้ เพราะสหรัฐฯ เองก็มีการกำหนดมาตรฐานทางทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มข้มกว่าปกติโดยอยู่ในระดับ TRIPs Plus¹ ที่สูงกว่ามาตรฐาน WTO ซึ่งในประเด็นนี้ค่อนข้างละเอียดอ่อนและสหรัฐฯ อาจหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้ากับไทยได้อีกในระยะข้างหน้า

¹ แนวทาง TRIPs Plus ที่สูงกว่ามาตรฐาน TRIPs (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) ขององค์การการค้าโลก (WTO) จึงเป็นข้อหนึ่งที่ประเทศกำลังพัฒนาค่อนข้างมีความเสียเปรียบ

- **การขาดช่วงสิทธิ GSP (Generalized System of Preferences) เป็นการชั่วคราว** โดยอยู่ระหว่างรอทางการสหรัฐฯ พิจารณาบททวนการต่ออายุสิทธิ GSP ที่ให้แก่ประเทศต่างๆ จากรอบที่เพิ่งสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นปี 2560 อันส่งผลให้สินค้าส่งออกจากประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP เดิม รวมถึงไทย ต้องเผชิญอัตราภาษีที่กลับไปสู่ระดับปกติ (MFN rate) โดยอัตโนมัติ

อนึ่ง หากการขาดช่วงสิทธิ GSP กินเวลายาวนาน แม้สินค้าส่งออก GSP ที่สำคัญของไทย อย่างเลนส์และถุงมือยางจะไม่น่าเป็นประเด็นกังวลมากนัก เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไทยมีส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐฯ สูงและทั้งช่วงห่างคู่แข่งพอสมควร ทว่ากลุ่มสินค้าที่มีความอ่อนไหวอย่างมาก ต้องเผชิญอัตราภาษี MFN ที่ค่อนข้างสูงทำให้ต้องปรับราคาเพิ่มขึ้นรุนแรง อีกทั้งไทยมีส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐฯ ค่อนข้างน้อย จึงมีความเสี่ยงที่ผู้นำเข้าสหรัฐฯ จะหันไปนำเข้าจากแหล่งอื่นแทนที่ได้แก่ กูญแจรถยนต์ มอเตอร์ อาหารปรุงแต่ง เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารที่เป็นเซรามิกส์ วาล์วสำหรับยางใน ของที่ทำด้วยพลาสติก ลินจี้กระป๋อง และแผงควบคุมไฟฟ้า เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มสินค้าที่ต้องเฝ้าระวังว่าอาจมีคำสั่งซื้อค่อยๆ ลดลง และถูกแย่งส่วนแบ่งตลาดไปซึ่งขึ้นอยู่กับตัวสินค้าเป็นหลัก ถ้าหากเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่หาสินค้าจากแหล่งอื่นมาทดแทนยาก ก็มีโอกาสที่สินค้าไทยจะยังคงรักษาตลาดไว้ได้ แต่ถ้าหากเป็นสินค้ากลุ่มอุปโภคบริโภคที่มีส่วนแบ่งกำไรที่ต่ำ ผู้ประกอบการนำเข้าทางฝั่งสหรัฐฯ อาจไม่สามารถแบกรับภาษีนำเข้าที่เพิ่มขึ้นได้ จนอาจจะตัดสินใจไปสั่งซื้อสินค้าจากแหล่งอื่นได้โดยง่าย

ผลจากความล่าช้าในการต่ออายุ GPS

	ส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในสหรัฐฯ น้อย	ส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในสหรัฐฯ มาก
	การแข่งขันเข้มข้นขึ้น	ปลอดภัย แต่ก็ต้องรักษาตลาดต่อเนื่อง
อัตราภาษีเปลี่ยน น้อย	ส่วนประกอบยานยนต์ (ส่วนประกอบประตูรถยนต์ด้านใน ส่วนประกอบเครื่องยนต์ เครื่องกรองน้ำมันสำหรับเครื่องยนต์ จานล้อ/ฝาครอบล้อ พวงมาลัย เพล่าขับ เครื่องสูบล้อ เชื้อเพลิง ถังเชื้อเพลิง) สวิตช์เครื่องใช้ไฟฟ้า ลูกอม/ช็อกโกแลตขาว พัดลม ส่วนประกอบหม้อแปลง ส่วนประกอบเครื่องปรับอากาศ เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน เครื่องจ่ายไฟสำรองสำหรับคอมพิวเตอร์	ถุงมือยาง เลนส์
	เสี่ยงสูญเสียตลาดสูง	การแข่งขันเข้มข้นขึ้น
อัตราภาษีเปลี่ยน มาก	กูญแจรถยนต์ มอเตอร์ อาหารปรุงแต่ง เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารที่เป็นเซรามิกส์ วาล์วสำหรับยางใน ของที่ทำด้วยพลาสติก ลินจี้กระป๋อง แผงควบคุมไฟฟ้า	กรดซัลฟิวริก มะม่วงหิมพานต์ ซอสปรุงรส เครื่องยนต์สันดาปภายใน ของใช้บนโต๊ะอาหารที่ทำด้วยเหล็กไม่เป็นสนิม

ที่มา: โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

• ทั้งนี้ยังต้องติดตามประเด็นมาตรการกีดกันทางการค้า เพื่อลดขนาดการขาดดุลการค้าของสหรัฐ
กับนานาประเทศซึ่งนับเป็นหนึ่งในเรื่องเร่งด่วนที่ทางการสหรัฐ กำหนดเป็นแผนงานสำคัญก่อนเข้าสู่ช่วง
เลือกตั้งกลางเทอมในปลายปี 2561 ไม่ว่าจะเป็นแรงกดดันที่มีมาอย่างต่อเนื่องกับสินค้าประมงไทยที่ถูกจัด
เป็นประเทศ Tier 2 Watch List ในการเพ่งเล็งด้านการค้ามนุษย์และมีการใช้แรงงานผิดกฎหมาย หรือ
แรงกดดันทางการค้าผ่านการใช้มาตรการ AD/CVD พร้อมทั้งล่าสุดสหรัฐ ได้นำมาตรการปกป้องการนำเข้า
(Safeguard) มาบังคับใช้กับสินค้าเครื่องซักผ้าและอุปกรณ์ประกอบของไทย

ทั้งนี้ด้วยภาพที่ดีของตลาดสหรัฐ ในปีนี้ **ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ยังคงมุมมองเดิมว่า** การส่งออก
ของไทยไปสหรัฐ ในปี 2561 น่าจะเติบโตที่ร้อยละ 5.3 มีมูลค่าการส่งออกรวม 27,700 ล้านดอลลาร์
(กรอบประมาณการร้อยละ 4.8-5.8) แต่ถ้การขาดช่วงของ GSP กินเวลายาวนานเกินกว่า 6 เดือน ก็อาจ
กระทบต่อการส่งออกของไทยไปสหรัฐ ร้อยละ 0.5 -1.0 ของประมาณการการส่งออก

สหภาพยุโรปพร้อมสานสัมพันธ์ทางการเมืองกับไทยหลังการเลือกตั้ง

การส่งออกของไทยไปยุโรปในปี 2560 ที่ผ่านมานับว่ามีภาพที่ดีที่สุดในรอบ 6 ปี โดยน่าจะเติบโต
ที่ราวร้อยละ 8.0 อานิสงส์ทางเศรษฐกิจสหภาพยุโรปที่ผ่านพ้นความเปราะบางทางเศรษฐกิจและการเมือง
มาแล้ว และกำลังเข้าสู่การฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งมากขึ้น โดยเฉพาะกำลังซื้อที่เริ่มกลับมาสะท้อนจาก
อัตราการว่างงานของประเทศในยูโรโซนแตะที่ร้อยละ 8.7 ซึ่งต่ำสุดในรอบ 9 ปี (นับตั้งแต่เดือนมกราคม
ในปี 2552) จึงส่งผลบวกต่อเนื่องมายังความต้องการสินค้าจากไทยในปี 2561 เติบโตดีขึ้นตามมา โดยมี
ประเด็นที่ยังต้องติดตาม ดังนี้

4 สถานการณ์ยุโรป ต้องติดตาม

- 1 การเมืองในยุโรปยังไม่นิ่ง
- 2 การเจรจา BREXIT ยังไม่ชัดเจน
- 3 ยุโรปหรือฟื้นความสัมพันธ์กับไทย
- 4 ส่งออกประมงไทยไป EU มีโอกาสโต

- **การเมืองในยุโรปแม้ผ่านช่วงเวลาเปราะบางมาแล้ว แต่ก็ยังไม่นิ่ง** โดยเฉพาะเยอรมันนี่ที่ยังไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลผสมได้สำเร็จ รวมทั้งความพยายามแยกตัวของแคว้นคาตาลูญญาในสเปนไม่เพียงสิ้นคลอนเศรษฐกิจสเปน แต่สะท้อนความเปราะบางของความเป็นปึกแผ่นของ EU ยังคงแฝงตัวอยู่ ขณะที่การเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีอิตาลีที่จะจัดในเดือนมีนาคม 2561 ไม่เพียงมีความเสี่ยงในการจัดทำประชามติเพื่อแยกตัวจาก EU แต่ยังต้องจับตาดำเนินนโยบายเศรษฐกิจท่ามกลางภาระหนี้สินของประเทศที่อยู่ในระดับสูง โดยประเด็นเหล่านี้ อาจกลับมาสร้างแรงกดดันต่อสกุลเงินยูโรและเหนี่ยวรั้งการเติบโตของเศรษฐกิจ EU ที่ต้องติดตามต่อไป

- **การเจรจา BREXIT เพื่อหาแนวทางการแยกตัวของอังกฤษผ่านมาก่อครี้งทางของเงื่อนไขเวลาการถอนตัวแล้ว ยังไม่มีความชัดเจนแต่ก็ไม่กระทบการส่งออกของไทยไปยุโรปในปี** นี้ ซึ่งยังต้องติดตามบทสรุปต่อไป เพราะเงื่อนไขการแยกตัวจะมีผลต่อช่วงเวลาในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความตกลงทางเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนระหว่างอังกฤษและ EU เมื่อถึงกำหนดแยกตัวในเดือนมีนาคม 2562 และอาจส่งผลกระทบต่อการทำธุรกิจของไทยกับอังกฤษที่ยังต้องติดตามต่อไป

- **การค้าของไทยน่าจะได้อานิสงส์จากการที่สหภาพยุโรปประกาศริ่ฟื้นความสัมพันธ์ทางการเมืองกับรัฐบาลไทยในทุกระดับ** หากการเลือกตั้งในไทย สามารถนำมาสู่การจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่สำเร็จ โดยความสัมพันธ์ระหว่างกันที่ฟื้นกลับมาอีกครั้ง หลังจากเกิดเหตุรัฐประหารในไทยตั้งแต่ปี 2557 ทั้งนี้การปลดล็อกทางการเมืองในครั้งนี้เป็นที่น่าจับตาเพราะอาจนำไปสู่การตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือ (Partnership and Cooperation Agreement) หรือมีโอกาสนำไปสู่การจัดทำ FTA ระหว่างกันในอนาคต ซึ่งจะเอื้อให้การค้าระหว่างกันมีช่องทางที่สดใสมากขึ้นในระยะข้างหน้า เพราะนับตั้งแต่ไทยไม่ได้รับสิทธิ GSP จากยุโรปตั้งแต่ปี 2558 ไทยก็ไม่มีแต้มต่อทางการค้าใดๆ กับ EU

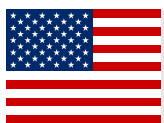
- **การส่งออกสินค้าประมงของไทยไป EU มีโอกาสเติบโตได้ดีมากขึ้น** เนื่องจากความพยายามของทางการไทยในการแก้ปัญหาการทำประมงของไทยผิดกฎหมาย และควบคุมการทำประมงให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ EU จึงน่าจะมีผลให้สินค้าประมงของไทยสามารถปลดใบเหลือง IUU Fishing (Illegal, Unreported and Unregulated: IUU) ได้สำเร็จในช่วงต้นปี 2561

ทั้งนี้ด้วยภาพเศรษฐกิจของ EU ที่ปรับตัวดีขึ้น แม้จะยังมีความเสี่ยงอยู่บ้างในบางประเทศ ประกอบกับ **ปมปัญหาเฉพาะด้านของแต่ละสินค้าเริ่มคลี่คลาย ทำให้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า การส่งออกของไทยไป EU ในปี 2561 น่าจะเติบโตที่ร้อยละ 5.5** มีมูลค่าการส่งออกราว 25,100 ล้านดอลลาร์ฯ (กรอบประมาณการร้อยละ 5.0-6.0) โดยสินค้าที่น่าจะได้อานิสงส์เติบโต ได้แก่ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ ยานยนต์ และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ แผงวงจรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยาง และอาหารทะเลแปรรูป เป็นต้น

การค้าระหว่างประเทศของไทยกับตลาดส่งออกดั้งเดิมอย่างสหรัฐฯ และ EU ในปี 2561 นี้คาดว่าจะมีหลายปัจจัยบวกที่เอื้อให้การส่งออกของไทยไปตลาดเหล่านี้มีภาพที่สดใสต่อเนื่องจากปีก่อน และหนุนให้การส่งออกในภาพรวมของประเทศไทยเติบโตได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งเศรษฐกิจประเทศเหล่านี้ต่างก็ผ่านพ้นช่วงเวลาเปราะบางทางการเมืองในประเทศมาได้ และกำลังก้าวไปสู่การเติบโตอย่างแข็งแกร่ง โดยสินค้าที่จะเป็นแกนหลักในการผลักดันการส่งออกในกลุ่มสินค้าเทคโนโลยี อาทิ สินค้าคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ ยานยนต์และส่วนประกอบ อุปกรณ์และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งสินค้าอาหารที่เป็นสินค้าจำเป็นล้วนกลับมาที่มีภาพที่สดใสยิ่งขึ้นอีก

ตลาดส่งออกศักยภาพดั้งเดิมของไทยปี 2561 เติบโตน่าสนใจ

สหรัฐฯ เติบโต

5.3%

คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ

ผลิตภัณฑ์ยาง

อัญมณีและเครื่องประดับ

เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ

อาหารทะเลกระป๋อง/แปรรูป

EU เติบโต

5.5%

คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ

รถยนต์และส่วนประกอบ

อัญมณีและเครื่องประดับ

แผงวงจรไฟฟ้า

ผลิตภัณฑ์ยาง

เครื่องหมายการค้า ที่ SME ไทยต้องมี

- ✔ สิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญา
- ✔ มาตรฐาน ISO
- ✔ มาตรฐานความปลอดภัยอาหาร HACCP

ดังนั้น ผู้ประกอบการ SME ไทยที่ส่งออกสินค้าไปตลาดสหรัฐฯ และ EU น่าจะได้รับอานิสงส์จากการเติบโตของตลาดเหล่านี้มีโอกาสขยายตลาดได้ดีต่อเนื่องในปี 2561 โดยกลยุทธ์ในการเจาะตลาดสหรัฐฯ และ EU ที่มีพฤติกรรมผู้บริโภคที่เน้นด้านคุณภาพสินค้าและให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตนั้น การที่จะลู่ใจผู้บริโภคได้ ผู้ประกอบการควรมีตราเครื่องหมายที่สะท้อนการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล อาทิ การผลิตสินค้าที่ได้รับสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาอย่างถูกต้อง การผลิตที่ได้มาตรฐาน ISO การผลิตที่ช่วยลดมลพิษและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยอาหาร HACCP การติดตามตลาดที่บ่งชี้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ประมงที่มาจากแหล่งเพาะเลี้ยง และการติดตามตลาดสินค้าออร์แกนิกส์ เป็นต้น ทั้งนี้เครื่องหมายเหล่านี้ยังช่วยลดการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีที่ทางการสหรัฐฯ หยิบนำมาใช้มากขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

